

napos oldal

Szívás

Erőről van szó. Pénz beszél, kutya ugat. A viszki kutyája is hiába ugat, merthogy ökutyasága hiába van meg, azaz nincs elsőköve, hiába tapossa mind a négy lábával az ősi magyar földet, a Kárpátok övét, s jajong kutyául az ideiglenesen kámforrá lett gazdi után. Mégis egy amerikai film kutyahőse lesz a dublörje. (Vagy a dublőze. Most hirtelen nem tudom, fiú vagy lány Ambrus Attila kedvence?) A tengerentúli médiaholding képviselője ugyanis július 20-án kész aláírni a filmjogok megvásárlásáról szóló szerződést. A film témája Ambrus Attila, a viszki rabló élete. Benne 27 rendbeli rablása (eredmény: nettó 140 millió). Szökése a Gyorskocsi utcából. És még ki tudja kicsoda. Mert az is lehet, hogy a szökés utáni események kerülnek a film fősodrába. Némelyek szerint tudniillik a viszki egyáltalán nem azért lapít, mert fél a rendőroktól. Hanem mert nem hülye. Megtanulta, hogy minálunk jobb titkosítani a dolgokat. Megpróbálja titkon mobilizálni, amit a letartóztatásig sikerült akumulálnia! Az is lehet, hogy romantikus helyszíneken Kaya Ibrahim-mal tárgyal.

De bírunk magunkkal, majd kiderül ez is az amcsi filmből. Sajnos, hogy így van. Mert mi történik itt, kérem? Adva van egy színmagyar (sőt székely) szellemi teljesítmény, amit potom 140 miliónak egy pillanat alatt kiárulunk. Mert nekünk már nincs rá 140 miliónk. Az amerikai médiaholdingnak van. Ők fognak kaszálni mert a filmből előbb-utóbb musical lesz, elkészül a tévés szappanopera-változata, valamelyik kortársánc-mogulnak is megtetszik, lehet belőle 21. századi passió meg még számtalan tömegművészeti performansia. Esetleg évtizedek múlva drága dollárokon megvesszük majd a jogot és bemutatjuk, teszem, a mi kis fesztiválvárosunk dómszínpadán. És Attilát akkor fogják látni az unokáink, amikor már tarolt Nyugatban. Igazam van? Most tessék megmondani: nem ez hívják agyelszívásnak?

Sulyok Erzsébet

Móra-emléknapp

Munkatársunktól
Móra Ferenc születésének 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi programot július 19-én a szegedi és a kiskunfélegyházi önkormányzat, a Móra Ferenc Közművelődési Egyesület (Kiskunfélegyháza), a Móra Ferenc Múzeum, a Somogyi Múzeumi Társaság és a Dugonics Társaság. Az emlékezés szegedi programját 10 órakor koszorúzás nyitja meg, a Roosevelt téri Móra Ferenc-szobor előtt. dr. Gyuris György nyitvartárgazgató beszéde után a múzeum „Utazás a dalalatti Magyarországon”

című kiállítását tekinthetik meg a résztvevők. 11 órakor dr. Ványai Éva alpolgármester fogadja Kiskunfélegyháza küldöttségét, Móra Ferencre Tandí Lajos, a Dugonics Társaság főtitkára emlékezik. 13 órakor a Szeged-Szörög, Szív u. 6. szám alatt dr. Vörös Gabriella megyei múzeumigazgató avatja fel a Móra Ferenc-emléktáblát, közreműködik: Antal Anikó. 14 órakor a Belvárosi temetőben koszorúzzák meg Móra Ferenc sírját. A megemlékezés koszorúzással és hangversennyel folytatódik.

Teljes napfogyatkozás 4.

Nap szűrő eszközök

Augusztus 11-én Magyarországon a Szombathely-Szeged vonalon teljes napfogyatkozásnak lehetünk tanúi. A rendkívüli természeti jelenség pécsán a hátralévő hetekben dr. Szatmáry Károly csillagász indít sorot a napfogyatkozás megfigyeléseiről és érdekességeiről.

Egyre többször hallhatjuk, hogy milyen fontos szemünknek a Nap megfigyelése. A nagyon erős fény, mint nap vagy a lézer, maradandó károsodást okozhat. Petőfi példáját szökták emlékeztetőnk, aki az 1842. július 8-i napfogyatkozáskor a bal szemét megvakult. Nos minden napfogyatkozás alkalommal előfordulnak hasonló esetek.

Napból mindenféle sugárzás érkezik. A földi légkör nem védi meg a röntgen sugárzást teljesen, az ultrabolygót részben elnyeli. A kéktől a vörösig terjedő, úgynevezett látható fény szinte gyengítetlenül ér a felszínre, míg az infravörös (IR) egy része eldől. Nagyon lényeges, hogy az eszköz, amivel a nap-

fogyatkozást nézzük, kiszűrje az LTV és IR sugarakat, a látható fénynek pedig csak mintegy tízezredét engedje át. Ezért nem jó a kormozott üveg, a flopi vagy a CD lemez. A hegesztő pajzsokba való üveg akkor megfelelő, ha legalább 13-as fokozatú. Sokan azért nem ajánlják, mert a gyártótól, fajtától függ az átvezető képesség, azaz nem lehet egységesen hitelesíteni. Az augusztus 11-i napfogyatkozás körülbelül három órán át tart majd, ennél idő alatt vonul el a Hold a Nap előtt nyugatról keletre. Egyfolytában ne nézzük három percnél tovább a jelenséget még védőeszközzel sem. A totális maximum 2 perc 22 másodperce alatt, de csak addig, nem kell a szemüveg. Szabad szemmel csodálhatjuk a fekete szelvény mellett a Nap fénylő külső légkörét, a koronát.

Távcsővel még véletlenül se nézzünk a Napra, azonnali vaktságot okozhat! Csak a távcső elejére rögzített nap szűrő adhat biztonságot. Ha fehér lapra kivettjük a Nap képét, többen egyszerűen figyelhetik meg a jelenséget.

Dr. Szatmáry Károly csillagász

Már próbálják a Strauss-operettet

A cigánybáró a dóm előtt

A kórus a rendező instrukcióit hallgatja

A cigánybárót idén a Strauss-év miatt választották a szabadtérire. A már-már operai igényű népszerű operettet az eredeti tervek szerint a Fővárosi Operettszínház mutatta volna be a Dóm téren, de a budapesti téátrum ajánlata végül már olyan magas összegről szólt, hogy a szegediek úgy döntöttek, jobban járnak, ha inkább helyi erővel kiigérszítve az Operaház korábbi produkcióját vizszik színpadra.

Az Atilla vasárnapi előadása után hamar lebontották Csikós Atilla díszletét, hogy helyette felépítsék a következő Csikós-színpadképet. A cigánybárót. Az Operaház vezető tervezője néhány éve látványos, romantikus díszletet álmódott az Erkel Színház színpadára, amit most a hatalmas szabadtéri színpad igényeihez kellett igazítani. Ehhez jól jöttek a tavalyi Háy színpadképének egyes elemei, amelyek kiegészítik, monumentálisabbá teszik, felfrissítik a pesti díszletet. A produkció rendezője, Tóth János operaénekes – akit a szegedi publikum legutóbb a Kovalik-féle Mefistofele

Tóth János rendező Börcsök István statisztavezetővel egyeztet. (Fotó: Nagy László)

címszereplőjeként láthatott – látványos előadást tervez cigányszekérrel, huszárbevonulással. A hétfő óta gőzerővel folyó próbák ebből egyelőre nem sokat mutatnak, igaz, van még idő bőven, hiszen csak jövő csütörtökön lesz a premier. Az egyik főszereplő, a Szaffit alakító Pitti Katalin hétfőn előbb nem is érkezik meg Szegedre. Bár az Atilla próbaidőszakához képest enyhült kissé a forróság, de azért tegnap is „védőfelszerelés” kellett a vadul tűző nap ellen. A zongorkíséretet biztosító Koczka Ferenc karnagy hatalmas coca-cola napernyő alatt pihegett, a színészek, énekesek a legváltozatosabb

fejfedőkkel próbálkoztak: a Cziprát játszó Tas Ildikó törökös turbánt csavart a fejére, a Zsupán alakító Gyimesi Kálmán időnként egy hatalmas Napóleon-kalapot viselt, a Homonnayt életre keltő Örvös Csaba fehér tengerészsapkát hordott, Tóth János rendező pedig fehér baseballsapkában adott instrukciókat. A Dóm téri megszokott rendtől eltérően tegnap dégtől tíz óráig este kilencig tartott a próba, utána már a ma esti dixie gála előkészületeihez kellett a színpad.

A Cigánybáróban a szólóstatista és a kórus mellett hetven statista is részt vesz – tudom meg Börcsök Pistától, aki már vagy húsz éve irá-

nyítja a Dóm téren a segédszereplőket. Azt mondja, jelentkezőkben sokincs hiány, idén is vagy kétszázötvenen tolongtak a válogatáson. Roppant ügyesek a mai fiatalok, gyors a felfogásuk, könnyen megjegyzik a feladatokat, csupán az a baj, hogy sokszor elfeledkeznek magukról, fegyelmezetlenek, nem tudják, milyen nagy felelősség a színházcsinálás. Ez biztosan nem igaz Nyitrai Szilárdra és Balázs Tiborra, akik öreg rókáknak számítanak már a statisztaszakmában. A JGYTF kerékpáros-edző szakára járó Tibor tizenkét évvel ezelőtt A nyomorultak előadásain játszott először, s azóta minden nyáron itt keres egy kis zsebpénzt. Bár számára nem is a gázi a legfontosabb, ha nem a jó társaság és a szabadtéri léghő. Ezzel Szilárd is egyetért, aki jövőre ötödéves technikus lesz a Vedresben, s az idei az ötödik szezona a Dóm téren. Azt még egyikük sem tudja, hogy milyen vasalt borítékot vehetnek majd kézhez. Csak az biztos, hogy a minimumként beígért 12 ezer forintot mindenki megkapja, de lehet 20 ezer is a plafon, ha valakit táncra is felkérnek vagy más részfeladattal is megbíznak.

H. Zs.

Jubileumi tárlat

Munkatársunktól

Egykori díjazott képzőművészek alkotásaiból rendezte meg a harmincadik, jubileumi Szegedi Nyári Tárlatot a szegedi önkormányzat és a Móra Ferenc Múzeum. A kiállítást július 17-én 17 órakor dr. Trogmayr Ottó nyugalmazott múzeumigazgató nyitja meg a Horváth Mihály utcai képtár előtt. A tárlat harmincnégy éve alatt a szegedi művészek mellett a hazai festészet, szobrászat és grafika legjelentősebb egyéniségei küldték el alkotásaikat Szegedre. A jubileumi összeállítást dr. Nagy Imre művészettörténész rendezte.

A júliusi Tiszatáj

Shokásos rovatai mellett a „mindentudó polihisztort”, a 75. születésnapját ünneplő Vekerdi Lászlót köszönti a Tiszatáj júliusi száma.

Juhász Ferenc A csodálkozás szegénye című versével indul a nemrégiben Magyar Örökség díjjal kitüntetett szegedi irodalmi folyóirat legfrissebb száma. A lírai összeállításban olvashatjuk egy másik Kossuth-díjas költő, Ágh István Rossz álom Kalász Lászlóról című versét is, valamint Bárdos B. Arthur, Zalán Tibor és Veszelka Attila költeményeit. Sigmond István És markukba rohögnek az égiek, Varga Zoltán Peches nap című novellája, valamint Füzi László La-

katlan Sziget című frása mellett a Népszabadság főmunkatársának, Pünköszt Árpádnak Gerinctáji történet című riportja is helyet kapott, amelynek mottója: „Aki mindig egészséges volt, végzettszerűen hülye marad.”

A mindennapi csodák igazében című összeállításban Domonkos László, Sándor Iván, Olasz Sándor és Pintér Lajos közönlött írásukkal a 75 éves Vekerdi Lászlót, aki a folyóirat egyik legtöbbet publikáló szerzője. Azóta, hogy 1973-ban Illyés történelemszemléletéről írt tanulmánya megjelent, összesen nyolcvanhat frásával találkozhattak a Tiszatáj olvasói; ebben a számban például Grezsa Ferenc „A mintálet

forradalma” című könyvéről írt kritikát. Szepesi Attila Sárkányfogok című verseskötetéről Szokolczay Lajos, Balassa Péter Koldustorta című esszéjéről a kötetéről Bányai János, Tamás Attila Költői világképek fejlődése Arany Jánostól József Attiláig című könyvéről Monostori Imre és Czigány Lóránt Ahol állok, ahol megyek című önéletrajzi beszámolójáról Pomogáts Béla írt recenziót. A Művészet rovatban Alföldnyi szív lüktet képeiben címmel Tóth Attila írását olvashatjuk Cs. Pataj Mihály festészetéről. „A Tisza-parton mit keresek?” sorozatban ezúttal a nemrégiben Herder-díjjal kitüntetett irodalomtörténész, Fried István szóval meg.

H. Zs.

programok

Ma és holnap

- Pedagógiai Nyári Egyetem: a Szegedi Biológiai Központban ma 9 órától Bernád István jogász és Teleki Béla főiskolai tanár tart előadást.
- A XXX. Szegedi Nyári Tárlat ma 17 órakor nyílik a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában.
- Szegedi Szabadtéri Játékok: ma 20.30 órakor Dómdixie a Molnár Dixieland Band, a Benkő Dixieland Band, a Hot Jazz Band, Szekeres Adrienn és Berki Tamás közreműködésével.
- Az újszegedi szabadtéri színpadon ma és holnap 20 órától Dés László-Gesztli Péter-Békés Pál: A dzsungel könyve című musical.
- A fürdőudvarban 20.30 órakor a „Párizs, Piaf” kamaramusical Xantus Barbara előadásában.
- Az alsóvárosi ferences templomban ma 19.30 órakor a Szőlősy-vonósnégyes, Szécsi Edit és Deák Tibor hangversenye.
- A Liget-fürdőben ma 20 órától éjszakai fürdőzés a PRT zenekarral.

Állandó rendezvények

- A Móra Ferenc Múzeumban Móra Ferenc emlékkiállítás, „Szegedi Kincskereső” matiné történeti kiállítás, Ohio és környéke képzőművészetének bemutatója, Lucs Ferenc képgyűjteménye, patikatörténeti, természettudományos, régészeti, magyar szobrászati és néprajzi kiállítás, Móra-emlékszoba és a múzeum törzsanyaga látható.
- A Kass Galériában Kass János grafikusművész alkotásai, Vasco Ascolini „Versailles” című fotókiállítás, Orosz István és Keresztes Dóra grafikusművészek tárlata. A Fekete-házban: A rendszerváltás miniszterelnöke (Antall Péter fotói Antall Józseféről), Huszárok, Csongrád és Csanád megyék társadalma 1867–1945 és Buday György grafikusművész élete és munkássága című kiállítások. Varga Mátyás színház-történeti kiállítás a Bécsi körút 11/A szám alatt található.
- Egyházmegyei Kincstár és Múzeum (Dóm tér 5.)
- A Szög-Art Galériában Sigrid Siegel darmszobrászati szobrászművész kiállítás.
- Az újszegedi fűvészkert mindennap 10 és 18 óra között tart nyitva.
- A szegedi csillagvizsgáló kedden és pénteken 19 órától látogatható.
- A Szegedi Vadaspark 9–19 óráig látogatható.

a DM írta

„Hatalmas, mintegy tizenöt ezer főnyi tömeg gyülekezett kedden este nyolc órakor a Széchenyi-téren. A vörös és nemzeti színű zászlókkal gyönyörűen dekorált emelvényt még hangulatosabbá tették a kitüntetés alkalmából világi-tási hatások. A jelszó, amelyet egy felirat messze hirdetett: zenekulturát a dolgozóknak – ezen az estén nem csak jelszó maradt, hanem valóban tetté vált.”
1946. július 17.